C/2024/1761

22.3.2024 г.

P9_TA(2023)0321

Отношенията с Беларус

Резолюция на Европейския парламент от 13 септември 2023 г. относно отношенията с Беларус (2023/2041(INI))

(C/2024/1761)

Европейският парламент,

— като взе предвид предишните си резолюции относно Беларус,

— като взе предвид заключенията на Съвета от 12 октомври 2020 г. и 21 и 22 октомври 2021 г. относно Беларус,

— като взе предвид съвместната декларация от срещата на високо равнище на Източното партньорство от 15 декември 2021 г. в Брюксел,

— като взе предвид изявлението на министрите на външните работи на държавите от Г-7 от 4 ноември 2022 г. относно Беларус,

— като взе предвид изявлението на върховния представител Жозеп Борел от 3 март 2023 г. относно осъждането на Алес Беляцки и други защитници на правата на човека, както и изявлението на върховния представител Жозеп Борел от 17 януари 2023 г. относно съдебните процеси срещу лидерите на опозицията в Беларус,

— като взе предвид докладите от 4 май 2022 г. и 20 юли 2022 г. на специалния докладчик на ООН за положението с правата на човека в Беларус Анаис Марен за Съвета на ООН по правата на човека, призива на експерти на ООН от 10 октомври 2022 г. за незабавното освобождаване на лишения от свобода носител на Нобелова награда за мир Алес Беляцки и други правозащитници в Беларус, както и коментара на говорителя на ООН по въпросите на правата на човека Равина Шамдасани от 3 март 2023 г. относно осъждането на защитници на правата на човека в Беларус,

— като взе предвид обявяването на независимостта на Беларус от Съветския съюз на 25 август 1991 г.,

— като взе предвид Декларацията за държавен суверенитет на Белоруската съветска социалистическа република от 27 юли 1990 г.,

— като взе предвид Беловежкото споразумение, ратифицирано на 10 декември 1991 г. от Върховния съвет на Беларус, с което бе прокламирано прекратяването на съществуването на Съветския съюз,

— като взе предвид Конституцията на Република Беларус, приета на 15 март 1994 г.,

— като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека, Хартата на Организацията на обединените нации, Международния пакт за граждански и политически права, Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание и всички други конвенции за правата на човека, по които Беларус е страна,

— като взе предвид Виенската декларация и програма за действие, приети на 25 юни 1993 г.,

— като взе предвид Договора за неразпространение на ядреното оръжие,

— като взе предвид Меморандума от Будапеща относно гаранциите за сигурност,

— като взе предвид Световния доклад на „Хюман райтс уоч“ за 2022 г. относно Беларус,

— като взе предвид Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност,

— като взе предвид втория доклад за оценка от експертната група на Съвета на Европа относно действията срещу трафика на хора от 28 юни 2022 г. относно прилагането от Беларус на Конвенцията на Съвета на Европа за действие срещу трафика на хора,

— като взе предвид докладите на върховния комисар на Организацията на обединените нации по правата на човека от 4 март 2022 г. и 3 февруари 2023 г. относно положението с правата на човека в Беларус в навечерието на президентските избори през 2020 г. и след тяхното провеждане,

— като взе предвид доклада на Московския механизъм на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) от 11 май 2023 г. относно сериозната заплаха за човешкото измерение на ОССЕ в Беларус след 5 ноември 2020 г.,

— като взе предвид доклада от разследването на мисията за установяване на факти на Международната организация за гражданско въздухоплаване от юли 2022 г., озаглавен „Събитие с полет FR4978 на Ryanair във въздушното пространство на Беларус на 23 май 2021 г.“,

— като взе предвид Резолюция 2495(2023) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 27 април 2023 г., озаглавена „Депортации и принудително прехвърляне на украински деца и други цивилни лица в Русия: създаване на условия за безопасното им връщане, прекратяване на тези престъпления и наказване на извършителите“,

— като взе предвид Решение GB.347/INS/14 (Rev.1) на Международната организация на труда (МОТ) от 20 март 2023 г. и резолюцията на МОТ от 12 юни 2023 г. относно мерките, препоръчани от Управителния орган съгласно член 33 от Устава на МОТ относно Беларус,

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-0258/2023),

А. като има предвид, че три години след фалшифицираните президентски избори от 9 август 2020 г. незаконният режим на Александър Лукашенко засилва системните си репресии срещу беларуския народ, които обхващат всички сегменти на обществото, включително уязвимите и маргинализираните лица; като има предвид, че съдилищата са осъдили над 3 000 души на различни наказания по политически мотивирани обвинения и над 1 500 души остават лишени от свобода по политически причини, а хиляди други биват измъчвани, за да не признаят, че се намират в такова положение и живеят под непрекъснатия натиск на сплашване, заплахи и възможни арести и изфабрикувани обвинения; като има предвид, че режимът на Лукашенко е издал стотици политически мотивирани присъди по наказателни обвинения, включително отнемане на разрешенията на почти 100 беларуски адвокати, затваряне на стотици медии и отписване от регистъра на над 1 000 неправителствени организации (НПО); като има предвид, че многобройни медийни предприемачи и журналисти бяха принудени да избягат от Беларус и да възобновят дейността си в изгнание, предимно в Литва и Полша; като има предвид, че над 30 журналисти и работещи в медиите продължават да бъдат лишени от свобода по изфабрикувани наказателни обвинения; като има предвид, че четири основни независими профсъюза и беларуският конгрес на демократичните профсъюзи бяха закрити и най-малко 14 от техните лидери и членове бяха лишени от свобода; като има предвид, че освободените политически затворници са изправени пред крайна дискриминация, като режимът забранява свободното им движение и възпрепятства достъпа им до пазара на труда, до техните банкови сметки и други финансови активи; като има предвид, че действията на режима и отказът на медицински грижи и правна помощ доведоха до смъртта на политически затворници — Витолд Ашурок, Дмитрий Дудойт, Александър Вихор, Николай Климович, Дмитрий Сорокин и Алес Пушкин; като има предвид, че само през последните години около 300 000 беларуски граждани са избягали от страната поради страх от подобна съдба;

Б. като има предвид, че докладите на върховния комисар на ООН по правата на човека относно положението в Беларус сравнява репресиите, извършвани от режима на Лукашенко, с престъпления срещу човечеството;

В. като има предвид, че през май и юни 2023 г. съответно се навършват три години, откакто беларуският опозиционен блогър Сергей Тихановски и Виктор Бабарико бяха арестувани по политически мотивирани обвинения в контекста на кандидатурите им за поста президент на Беларус; като има предвид, че Полина Шарендо-Панасюк, политически затворник и активист от Гражданска кампания „Европейска Беларус“, реши да се откаже от беларуското си гражданство в знак на протест срещу условията на лишаване от свобода с мъчения и след като е подала официална молба, тя е била отведена, за да бъде подложена на психиатричен преглед и оттогава нейното местоположение е неизвестно;

Г. като има предвид, че най-малко 1 300 деца с увреждания в Беларус са настанени в институции, които имат проблеми с правилното диагностициране, образование или социална реинтеграция и на които липсват публична отчетност и прозрачност;

Д. като има предвид, че международната общност, включително ЕС и неговите държави членки, не признаха резултатите от фалшифицираните президентски избори и не признават Александър Лукашенко за президент на Беларус; като има предвид, че беларуските органи не проведоха ефективни разследвания на широко разпространените твърдения за изтезания и други форми на малтретиране на мирни демонстранти от служители на правоприлагащите органи през август 2020 г. след манипулираните избори за президент;

Е. като има предвид, че понастоящем режимът премахва последните остатъци от политически плурализъм в страната, като например чрез предстоящото така нареченото пререгистриране на политически партии, което вероятно ще доведе до елиминиране на всички партии, с изключение на тези, които подкрепят режима; като има предвид, че новата конституция от февруари 2022 г. създава нови недемократични институции, които служат единствено на целта режимът да си осигури контрола върху властта и лишават парламента от последното подобие на глас относно политическия процес;

Ж. като има предвид, че през януари 2022 г. влязоха в сила изменения на Наказателния кодекс на Беларус, с които отново се въвежда наказателна отговорност за участие в дейностите на нерегистрирани организации; като има предвид, че понастоящем в страната няма организации за защита на правата на човека, които да действат законно; като има предвид, че през май 2022 г. влязоха в сила нови изменения на Наказателния кодекс, с които органите разшириха прилагането на смъртното наказание, така че да обхваща и опити за терористични актове — обвинение, използвано преди това в съдебни процеси срещу политически активисти; като има предвид, че през юли 2022 г. Лукашенко подписа законодателство, което позволява провеждането на задочни разследвания и задочни съдебни процеси съгласно 48 члена от Наказателния кодекс; като има предвид, че през януари 2023 г. режимът на Лукашенко прие закон, с който ще отнеме гражданството на лицата в изгнание, обвинявани от него в т.нар. престъпления, свързани с екстремизъм — списък, съдържащ понастоящем над 2 000 лица;

З. като има предвид, че режимът на Лукашенко подкопава сериозно суверенитета на Беларус, като я превръща в сателитна държава на Русия и позволява Беларус да бъде погълната от Русия в т.нар. Съюзна държава, с което рискът от пряка окупация става изключително висок, против ясната воля на мнозинството беларуси; като има предвид, че Лукашенко предложи пакт за съюзна държава между Беларус, Русия и Казахстан за споделяне на ядрени оръжия;

И. като има предвид, че режимът на Лукашенко продължава да руши проявите на националната идентичност на беларусите, включително националните език и култура; като има предвид, че той провежда агресивна политика на русификация чрез произволни задържания и по-специално брутално отношение към културни дейци, включително писатели, хора на изкуството и музиканти, и хора, които говорят беларуски език на обществени места, както и чрез забрана на националните и историческите символи на Беларус, като например бяло-червено-белия флаг и герба „Погоня“, и затваряне на издателски къщи, частни училища и курсове по беларуски език;

Й. като има предвид, че режимът на Лукашенко продължава да маргинализира етническите, религиозните и сексуалните малцинства, по-специално литовските и полските етнически общности, като преследва техните лидери, като Анджей Почобут, закрива литовските и полските образователни институции, премахва образованието на техните етнически езици и унищожава полски мемориални гробища; като има предвид, че той също така продължава да потиска религиозните общности и отделни лица в нарушение на правото на свобода на религията и убежденията; като има предвид, че множество римокатолически, протестантски, православни и гръцки католически свещеници и пастори са били подложени на различни форми на преследване, вариращи от глоби до продължително лишаване от свобода; като има предвид, че в много случаи беларуската православна църква служи на интересите на режима, включително като подкрепя агресивната война на Русия срещу Украйна; като има предвид, че бившият архиепископ на Гродно, Артемий Кишченко, който беше единственият йерарх на подчинената на Москва беларуска православна църква — беларуската екзархия, осъдил насилието, използвано от режима на Лукашенко срещу мирни протестиращи през 2020 г., беше изпратен в пенсия, по време на която беше подложен на тормоз, който повлия на здравето му и ускори смъртта му;

К. като има предвид, че ЛГБТИ лицата в Беларус са изправени пред допълнителна системна дискриминация и насилие; като има предвид, че Беларус може да въведе законодателство за „пропаганда“ на ЛГБТИ, подобно на това в Русия; като има предвид, че беларуските граждани, които живеят, работят или търсят убежище в Русия, са сред най-уязвимите спрямо транснационалните репресии от страна на беларуските органи;

Л. като има предвид, че беларуските органи често прибягват до наблюдение, цензура онлайн и дезинформация, като използват технологии, за да контролират населението; като има предвид, че такава репресивна практика представлява още една стъпка към цифров авторитаризъм и потискане на цифровите права на хората в Беларус, което води до ескалиращо сплашване на гражданите и свиване на гражданското пространство;

М. като има предвид, че през октомври 2022 г. Беларус се оттегли от Първия факултативен протокол към Международната конвенция за граждански и политически права, считано от 8 февруари 2023 г., с което блокира мандата на Комитета на ООН по правата на човека да получава и разглежда жалби относно правата на човека от лица в Беларус; като има предвид, че това лиши беларусите от международна закрила, като нито Съветът по правата на човека, нито Европейският съд по правата на човека могат да разглеждат жалби на беларуски граждани;

Н. като има предвид, че незаконният режим на Лукашенко активно подкрепя и се превърна в пълен съучастник в необоснованата агресивна война и военните престъпления на Русия срещу Украйна; като има предвид, че режимът пряко подпомага и подкрепя руската военна агресия срещу Украйна и използването от Русия на средства за тероризъм, както се вижда от пренасочването на полет FR4978 на Ryanair през май 2021 г. и съобщението, в което се приветства спонсорираната от държавата руска терористична организация — групата „Вагнер“; като има предвид, че по-голямата част от беларуските граждани са против участието на тяхната държава в тази война и демонстрират това чрез организиране на мирни протести, които водят до арести, наказателно преследване и неправомерни полицейски действия, чрез саботиране на транспортирането на руско военно оборудване и присъединяване към или подкрепа за беларуските военни подразделения, борещи се на страната на украинските въоръжени сили; като има предвид, че бидейки единствената държава в Европа и Централна Азия, която прилага смъртното наказание, всяка съпротива срещу участието на Беларус в агресивната война на Русия срещу Украйна се възпира чрез използването на смъртно наказание; като има предвид, че съучастието на режима на Лукашенко в агресивната война на Русия срещу Украйна беше категорично осъдено от ЕС и НАТО и доведе до общ подход на организациите, основан на подобни или дори съвместни оценки, и че сътрудничеството между ЕС и НАТО трябва да бъде съответно засилено;

О. като има предвид, че на 27 април 2023 г. Парламентарната асамблея на Съвета на Европа единодушно осъди депортирането, превъзпитаването и русификацията на украински деца, някои от които изпратени в лагера „Дубрава“, собственост на „Беларускалий“; като има предвид, че тези престъпления, в които режимът на Лукашенко е съучастник, могат да представляват геноцид;

П. като има предвид, че режимът на Лукашенко представлява пряка заплаха за ЕС и сигурността на неговите граждани; като има предвид, че това се доказва от приемането от режима на разполагането на руски тактически ядрени оръжия на негова територия, отказа му да изпълни изискванията за ядрена безопасност в беларуската атомна електроцентрала (АЕЦ) в Островец, организирането на отвличане на граждански полет, Ryanair FR4978, продължаващото инструментализиране на миграцията и трафика на хора, агресивната му военна реторика от август 2020 г. насам и насърчаването на засилено руско военно присъствие в Беларус чрез постоянни съвместни маневри;

Р. като има предвид, че режимът на Лукашенко продължава да принуждава мигранти от държави извън ЕС да преминават нейните граници към Латвия, Литва и Полша; като има предвид, че мигрантите в Беларус са подложени на изтезания и други форми на малтретиране от страна на гранични служители и други длъжностни лица, пречки пред подаването на молба за убежище или връщане;

С. като има предвид, че беларуските демократични сили, ръководени от Светлана Тихановска, имат добре установена структура, която постоянно печели международна подкрепа, включително неотдавнашното сформиране на Обединения преходен кабинет и откриването на Мисията на Демократична Беларус в Брюксел; като има предвид, че Обединеният преходен кабинет, членовете на диаспората от различни демократични опозиционни партии и други беларуски граждани играят жизненоважна роля за продължаване на активната подкрепа за политическите затворници, техните семейства и активистите, които все още се намират в Беларус;

Т. като има предвид, че Светлана Тихановска и лидерите на демократичните политически партии публично обявиха европейските стремежи на беларусите;

У. като има предвид, че в отговор на продължаващите репресии ЕС и неговите държави членки приеха редица ограничителни мерки срещу режима на Лукашенко, включително санкции срещу 195 лица и 34 образувания, носещи вина за пряко участие в нарушения на правата на човека и подпомагане на режима; като има предвид, че ЕС и неговите държави членки отпуснаха над 100 милиона евро в подкрепа на народа на Беларус и неговите демократични стремежи;

Ф. като има предвид, че режимът на Лукашенко ограничава въздействието за Беларус от санкциите на Запада, като използва предоставяна от Русия помощ, например използването на руска транспортна и пристанищна инфраструктура за износ на беларуски стоки, преференциален достъп до руския пазар и отлагане на плащанията по дълга към Русия, както и чрез заобикаляне на санкциите;

Х. като има предвид, че в резултат на санкциите от Запада БВП на Беларус намаля с 4,7 % през 2022 г. — спад, два пъти по-малък от очаквания; като има предвид, че вносът на ЕС от Беларус през 2022 г. е намалял два пъти в сравнение с предходните години — от 6,54 милиарда евро през 2021 г. на 3,19 милиарда евро; като има предвид, че износът на Беларус за Русия се е увеличил с 40 % от 16,3 милиарда щатски долара през 2021 г. на 23 милиарда щатски долара през 2022 г.; като има предвид, че износът на Беларус за Китай почти се е удвоил през 2022 г.;

Ц. като има предвид, че режимът на Лукашенко възстановява централно планирания икономически модел от съветската епохата, по-специално чрез регулирането на цените на дребно, поддържането на промишленото производство на държавни дружества на високо равнище, дори когато няма търсене, и репресивни мерки срещу частния бизнес, включително забрана на чуждестранните инвеститори да продават своите дялове в дружества в Беларус и налагане на разпоредби, позволяващи конфискация на частна собственост; като има предвид, че Беларус не се придържа към основните констатации на анкетната комисия на МОТ от 2004 г. и че режимът на Лукашенко продължава да преследва профсъюзни дейци;

Ч. като има предвид, че в резултат на подкрепата на ЕС стотици беларуси понастоящем получават стипендии, много други участват в онлайн обучения за повишаване на професионалните си умения и ще участват в професионален обмен;

Продължаване на репресиите от страна на режима на Лукашенко и подкрепа от ЕС за репресираните лица

1. осъжда най-категорично неотслабващите репресии и систематичните и широко разпространени нарушения на правата на човека, извършвани непрекъснато от режима на Лукашенко, включително многобройните случаи на малтретиране и изтезания, както и задържането в изолация и неадекватната медицинска помощ, предоставяна на политически затворници и други лица, преследвани на политически мотивирани основания, като журналисти, защитници на правата на човека, активисти на независимите профсъюзи и други; осъжда също така упражняването на натиск върху лицата, преследвани чрез умишлено задържане и осъждане на техни роднини и отнемане на разрешенията на техните адвокати; продължава да изразява своята солидарност със смелия народ на Беларус и членовете на организации на гражданското общество, които се застъпват за суверенна, свободна и демократична Беларус, в която тържествуват справедливостта, мирът и правата на човека, с риск за свободата и живота си;

2. изисква режимът на Лукашенко да прекрати тази спирала на насилие, изтезания, репресии и пропаганда срещу изразяващите несъгласие гласове и лицата, възприемани като критици, незабавно и безусловно да освободи всички политически затворници, членовете на техните семейства и всички произволно задържани лица, да обяви всеобща амнистия за всички задържани по политически причини от 2020 г. насам и да даде възможност за мирно предаване на властта след организирането на свободни и честни избори;

3. призовава беларуските органи незабавно да сложат край на жестоките, нечовешки и унизителни условия на предварително задържане и лишаване от свобода за политически затворници, включително отказа на медицинско лечение, основни хигиенни продукти и достъп до адвокати и членове на семейството; осъжда практиката на „верижни арести“ или необосновани удължавания на досъдебното задържане за леки престъпления или изфабрикувани обвинения в „екстремизъм“; изразява дълбока загриженост, че лишените от свобода демократични опозиционни лидери Виктор Бабарико и Мария Колесникова са прехвърлени тайно в болница, без да се предоставя никаква информация за здравословното им състояние; изразява също така загриженост относно дългогодишната липса на информация относно състоянието на политиците от опозицията Сергей Тихановски, Николай Статкевич и Максим Знак, журналистите Игор Лосик, Катерина Бахвалова (с псевдоним Андреева) и Анджей Почобут, като последният е също един от лидерите на полското малцинство в Беларус, и активистката от Гражданската кампания „Европейска Беларус“ Полина Шарендо-Панасюк;

4. призовава режима на Лукашенко незабавно да осигури необходимото медицинско лечение и подходящо медицинско наблюдение на всички затворници със сериозни заболявания и здравословни проблеми, включително Мария Колесникова, Виктор Бабарико, Алес Беляцки, Григорий Костусев, Ирина Мелхер, Халина Дербиш, Генадий Фединич, Марфа Рабкова, Васил Бересньов, Вячеслав Орешко, Владимир Гундар, Владимир Мацкевич, Николай Статкевич, Елена Гнаук, Андрей Войнич, Александър Федута, Никита Золотарьов, Дмитрий Заломски, Алексей Губич, Вадим Гурман, Антонина Коновалова, Андрей Скурко, Дария Афанасиева, Арсений Мойсейчук, Игор Минц, Павел Гончарик, Сергей Батура, Вячеслав Дашкевич, Даниил Костюкевич, Михаил Хамицевич, Полина Шаренда-Панасюк, Анджей Почобут, Ксения Луцкина, Марина Маркевич, Евгений Люлкович, Олга Цибулска, Олга Золотар, Артьом Боярски, Павел Кучински, Владимир Малоховски, Руслан Слуцки, Елена Мовшук, Лариса Кузменко, Кирил Палчевски, Юрий Прохоренко, Сергей Верешчагин, Вячеслав Рогашчук, Александър Капшул, Роман Короневич, Виталий Мелник, Оксана Зарецка и Виктория Кулша.

5. призовава беларуските органи да позволят на дипломати и международни организации, включително независими медицински фондации, по-специално на Международния комитет на Червения кръст (МКЧК), да посещават политически затворници, за да могат да оценят тяхното състояние и да предоставят помощ; призовава Комисията, държавите — членки на ЕС, и международните институции като МКЧК и УНИЦЕФ да продължат да предоставят систематична и всеобхватна подкрепа за беларуските политически затворници и членовете на техните семейства, които са в несигурно финансово положение, както и за политическите затворници, изтърпели присъдите си, включително финансова подкрепа и помощ с медицинска и психологическа рехабилитация;

6. изисква провеждането на независимо разследване и изготвянето на експертен доклад относно смъртта на политическите затворници, държани от режима, и за смъртта на активиста Роман Бондаренко през ноември 2020 г., причинена от брутален побой, за който се твърди, че е извършен от неуниформени полицейски служители или техни изпълнители;

7. призовава режима на Лукашенко да се въздържа от всякакъв вид тормоз, включително на бивши политически затворници, които вече са освободени; настоятелно призовава режима да позволи на тези бивши затворници да живеят свободно и да им предостави пълен достъп до пазара на труда и до социален живот, както и до банковите им сметки и активи; изразява сериозна загриженост относно предполагаемото използване на принудителен труд на затворници в беларуските наказателни колонии, по-специално от страна на доставчици на големи дружества, установени в ЕС; призовава всички установени в ЕС дружества да прекратят отношенията си с беларуски доставчици, които използват принудителен труд в своите вериги на доставки, дори онези, които все още не попадат в обхвата на ограничителните мерки, и призовава Съвета да наложи санкции на всички беларуски дружества, които използват принудителен труд в своите вериги на доставки; приветства неотдавнашното приемане на резолюцията на МОТ относно мерките, препоръчани от Управителния орган съгласно член 33 от Устава на МОТ във връзка със системното нарушаване от страна на Беларус на свободата на сдружаване, потискането на демократичното профсъюзно движение и продължаващото преследване на независими профсъюзни лидери и активисти, и призовава държавите — членки на МОТ, да предприемат съответните действия;

8. отново заявява, че едностранното оттегляне на режима на Лукашенко от политиката за Източното партньорство, обявено на 28 януари 2021 г., няма легитимност, тъй като не отразява истинската воля на беларуския народ и неговите стремежи към свободна и демократична държава;

9. отново осъжда решението на режима на Лукашенко да се оттегли от Конвенцията от Орхус — международно споразумение, което прилага правото на човека на чиста, здравословна и устойчива околна среда;

10. призовава институциите на ЕС и държавите членки да проучат възможността да се позволи на представители на беларуските демократични сили, по-специално Светлана Тихановска — законния представител на беларуския народ и гражданското общество, да заемат празните места, заемани преди това от представители на беларуските органи, на двустранни и многостранни форуми, по-специално в рамките на политиката за Източното партньорство; призовава Комисията да включи независими беларуски експерти, които не са свързани с режима, като национални представители за Беларус в програми за сътрудничество като EU4Climate, EU4Environment и други инициативи; насърчава Съвета по външни работи да отправи постоянна покана към Светлана Тихановска, в качеството ѝ на ръководител на беларуския обединен преходен кабинет, да присъства на неговите заседания, които засягат Беларус; призовава лидерите на държавите членки, както и политическите лидери на други участващи държави от Европейската политическа общност да включат беларуските демократични сили в Европейската политическа общност, например като им предоставят статут на наблюдатели;

11. осъжда политически мотивираните „показни процеси“ и изфабрикуваните обвинения, имащи за цел насаждане на страх у представителите и поддръжниците на демократичните сили, гражданското общество, независимите медии, свободните профсъюзи, защитниците на правата на човека и националните, религиозните и сексуалните малцинства; осъжда решението на беларуските органи от 23 август 2023 г. да обявят известния Център за правата на човека „Вясна“ и всички негови клонове за „екстремистка организация“ и призовава за незабавното освобождаване на неговия председател и основател, лауреата на Нобеловата награда за мир и наградата „Сахаров“ Алес Беляцки, както и на неговите колеги Валентин Стефанович, Владимир Лабкович, Марфа Рабкова и Андрей Чапюк; осъжда по-специално издадените присъди за дългосрочно лишаване от свобода на Генадий Фединич, Василий Бересньов, Вячеслав Орешко, Марина Золотова и Людмила Чекина, както и задочното осъждане на водещи фигури от демократичните сили, като Светлана Тихановска, Павел Латушко, Мария Мороз, Олга Ковалкова, Сергей Дилевски, Валерий Цепкало, Степан Путило и Ян Рудик по фалшиви обвинения в „конспирация за завземане на властта“ или „формиране на екстремистки организации“; осъжда продължаващото лишаване от свобода на демократичните опозиционни лидери Павел Северинец и Микалай Статкевич; осъжда актовете на транснационалните репресии на режима на Лукашенко срещу беларуските граждани в чужбина, както и улесняването и активното сътрудничество от страна на Русия за тези репресии; настоятелно призовава режима незабавно да спре отнемането и заплахата за отнемане на деца от упражняването на родителски права на техните родители като начин за наказване на родителите за протест или политическа активност; насърчава Съвета и Комисията да набележат нови начини за действие с цел освобождаването на всички политически затворници в Беларус;

12. настоятелно призовава беларуските органи незабавно да смекчат всички смъртни присъди и да установят незабавен мораториум върху прилагането на смъртното наказание като първа стъпка към пълното му и окончателно премахване;

13. призовава Комисията и държавите членки да продължат да осигурят възможност на защитниците на правата на човека, адвокатите и организациите на гражданското общество да предоставят услуги на политическите затворници и техните семейства, по-специално социална помощ, здравеопазване и обществена защита; призовава дипломатите от ЕС и държавите членки, въпреки трудностите, които съществуват, да се ангажират със и да подкрепят представителите на гражданското общество, защитниците на правата на човека, независимите медии, продемократичните групи и семействата на политическите затворници в Беларус;

14. призовава Комисията, държавите членки и Европейската служба за външна дейност да сътрудничат с международните партньори, като Московския механизъм на ОССЕ и Съвета на ООН по правата на човека, както и със защитниците на правата на човека и представителите на гражданското общество в страната, в наблюдението, документирането и докладването на тежки нарушения на правата на човека и престъпления срещу човечеството, които се извършват в Беларус, за да се гарантира последващото подвеждане на извършителите под отговорност и правосъдие за жертвите; подчертава ценната работа на НПО във и извън Беларус, които документират случаи на изтезания и по този начин полагат важна основа за бъдещото наказателно преследване на престъпления, извършени от режима на Лукашенко; отново изразява подкрепата си за работата на Международната платформа за отчетност за Беларус;

15. отново отправя призива си към държавите — членки на ЕС, да подготвят почвата за наказателно преследване на беларуски длъжностни лица, които са отговорни за или съучастници в изборни измами, тежки нарушения на правата на човека и престъпления срещу човечеството, съгласно приетите принципи на извънтериториална и универсална юрисдикция; споделя призива на върховния комисар на ООН по правата на човека всички държави — членки на ООН, да обмислят възможността да работят за търсене на отговорност по този начин; подкрепя по-нататъшните дискусии относно евентуалното създаване в Хага на международен трибунал за нарушения на правата на човека в Беларус;

Участието на режима на Лукашенко в агресивната война на Русия срещу Украйна;

16. осъжда най-категорично участието на режима на Лукашенко в необоснованата, незаконна и непровокирана агресивна война на Русия срещу Украйна и насърчаването от негова страна на слово на омразата, дезинформация и пропаганда, отразяващи войнствената реторика на Москва; във връзка с това осъжда масовото предоставяне от страна на режима на боеприпаси и военно оборудване на руските агресори, по-специално производството на компоненти за руските военни сили, както и разполагането на руски войски в Беларус и тяхното обучение от беларуски инструктори, посрещането на незаконната и спонсорираната от държавата терористична организация на Русия, групата „Вагнер“, заплахата за присъединяване към агресията, съчетана с разполагането на войски в близост до границата между Беларус и Украйна, която задържа украинските войски там, и използването на беларуската територия, въздушно пространство и инфраструктура като място за започване на нахлуването, както и за продължаващите ракетни нападения срещу военни и граждански цели в Украйна; отбелязва, че по-голямата част от беларусите не одобряват това многостранно участие в агресивната война на Русия; изразява пълната си подкрепа за беларуските активисти, които оказват съпротива на агресорите в рамките на Беларус, като саботират железопътни линии и други линии на доставка, използвани от руската армия, както и за беларуските доброволци, по-специално полковете „Кастус Калиновски“ и бившия „Погоня“, които смело се борят редом с украинската армия за отблъскване на агресорите; напълно подкрепя предоставянето на помощ на тези съпротивителни групи;

17. осъжда незаконното прехвърляне на над 2 150 деца, включително сираци, от окупираните от Русия зони в Украйна в т.нар. лагери за отдих в Беларус, където те са подложени на русификация; решително осъжда участието на беларуския Червен кръст в незаконното депортиране на украински деца; подкрепя наказателното разследване от страна на Украйна на ролята на Беларус в принудителните депортации и счита, че действията на самия Лукашенко и на неговия режим също могат да представляват престъпление срещу човечеството „депортиране или насилствено прехвърляне на население“ съгласно Римския статут на Международния наказателен съд (МНС); счита, че Лукашенко носи отговорност за тези военни престъпления така, както и Путин и Лвова-Белова, и поради това призовава МНС да издаде подобна международна заповед за задържането на Лукашенко; призовава Съвета да разшири списъка на лицата, обект на санкциите на ЕС, така че да включи лицата, замесени в принудително депортиране на украински деца в Беларус;

18. призовава за по-големи полезни взаимодействия и съгласуваност между стратегическия компас на ЕС и стратегическата концепция на НАТО, по-специално по отношение на тяхното прилагане, с оглед да се противодейства на агресията на Русия срещу Украйна и на съучастието на режима на Лукашенко в този конфликт; подчертава значението на засилването на сътрудничеството между ЕС и НАТО за справяне с всички относими аспекти на участието на Беларус във войната на Русия срещу Украйна; счита, че е необходимо да се разработи обща стратегия за запазване на независимостта на Беларус, включително международна подкрепа за тази цел и за прехода на страната към демокрация с участието на ЕС и международните институции ОССЕ, Съвета на Европа и Г-7;

19. счита, че като подпомага необоснованата агресивна война на Русия срещу Украйна, режимът на Лукашенко се е превърнал в съучастник в извършените престъпления, което означава носене на отговорност за разрушенията и щетите, причинени на Украйна; счита освен това, че специалният международен трибунал относно престъплението агресия, извършено от Русия срещу Украйна, трябва да има юрисдикция да разследва не само Путин и руското политическо и военно ръководство, но и беларуското ръководство; призовава институциите на ЕС и държавите членки да предприемат всички необходими действия, за да се даде възможност за наказателно преследване на беларуски длъжностни лица, които са съучастници в престъплението агресия, във военните престъпления, престъпленията срещу човечеството, геноцид и престъплението геноцид, извършени срещу Украйна; във връзка с това приветства стъпките, предприети за създаването на национално бюро на МНС в Украйна; призовава ЕС и неговите държави членки да намерят законни пътища за изземане на активи на беларуското ръководство и свързаните с него беларуски образувания, участващи в руските военни усилия, ако е възможно, като ги използват в подкрепа на възстановяването на Украйна;

20. призовава ЕС и неговите държави членки да разширят и засилят обхвата на санкциите (ограничителните мерки) и да приемат нов набор от санкции срещу Беларус и Русия и срещу физическите и юридическите лица, отговорни за тежки нарушения на правата на човека в Беларус или съучастници в такива, съгласно режима на санкции срещу Русия и Беларус и глобалния механизъм на ЕС за санкции в областта на правата на човека (Закона „Магнитски“ на ЕС), включително санкциониране на съдии, прокурори, служители на правоприлагащите органи, служители на затвори и наказателни колонии, пропагандисти, както и агенти на печално известните КГБ и Главното управление за борба с организираната престъпност и корупцията (ГУБОпиК);

21. призовава за прилагане срещу Беларус на същите санкции както съществуващите срещу Русия; настоява белоруският поташ, който е основният източник на доходи на режима, да остане в списъка със санкции и да не бъде транспортиран през територията на ЕС, особено като се има предвид, че основният беларуски производител на поташ „Беларускалий“ участва пряко в незаконното прехвърляне, русификация и индоктриниране на украинските деца; призовава ЕС и неговите държави членки спешно да увеличат капацитета си за оценка на реалното въздействие на санкциите и възможните съпътстващи загуби, за да се гарантира пълното прилагане на всички рестриктивни мерки, засягащи Беларус и беларуски лица, и да се предотвратят всякакви схеми за заобикаляне, както и да се предостави подходяща подкрепа за работата на специалния пратеник на ЕС за прилагането на санкциите на ЕС по отстраняването на всички пропуски и подобряването на ефективното прилагане на всички санкции;

22. призовава Русия и Беларус да бъдат включени в списъка на ЕС с високорискови трети държави във връзка с борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма; призовава за изготвянето на списък на преките роднини на лицата, свързани с престъпния режим на Лукашенко, които се радват на гостоприемство в държавите от ЕС; призовава за незабавното преразглеждане на техните входни визи и статута им на пребиваване; настоятелно призовава Международния олимпийски комитет и други международни спортни федерации да не позволяват на спортисти от Беларус и Русия, много от които подкрепят или дори са участвали в необоснованата агресивна война на Русия срещу Украйна, да се състезават на Олимпийските игри в Париж през 2024 г. или в международни спортни събития;

23. изразява съжаление относно факта, че някои държави членки лобират за отмяна на санкциите срещу беларуските производители на поташ, включително Беларускалий, и призовава държавите членки да определят общи подходи към предизвикателствата, породени от санкциите; осъжда третите държави, които помагат на Русия и Беларус да заобиколят наложените санкции, и призовава Комисията и държавите членки да обмислят вторични санкции срещу тези трети държави; изразява съжаление относно официалното посещение на унгарския министър на външните работи и търговията в Минск през февруари 2023 г., което противоречи на политиката на ЕС спрямо Беларус, Русия и агресивната война срещу Украйна; призовава Съвета и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност да проучат допълнителни мерки извън санкциите и да разработят съгласуван и всеобхватен дългосрочен подход към Беларус в тясно сътрудничество с партньорите на ЕС;

Суверенитет на Беларус и защита на нейния език и национална култура

24. отбелязва с голяма загриженост ширещото се политическо, икономическо, военно и културно подчинение на Беларус спрямо Москва; изразява съжаление относно факта, че Беларус се превърна в сателитна държава на Русия, и осъжда действията на двата режима, които биха могли да доведат до евентуално поглъщане и анексиране на Беларус от Русия; осъжда историческия ревизионизъм на режима на Лукашенко и опитите му да оправдае своите престъпления, по-специално репресиите срещу беларуския народ и агресивната война срещу Украйна; осъжда разполагането на руски тактически ядрени оръжия под руско командване на територията на Беларус в грубо нарушение на статута на Беларус на страна без ядрено оръжие, който беше отменен след фалшифицирания конституционен референдум от 27 февруари 2022 г.; отново осъжда подобно разполагане, което е в нарушение на Договора за неразпространение на ядреното оръжие и може да доведе до по-нататъшно преразпределение на ядрени оръжия в региона; призовава ЕС, неговите държави членки и НАТО да предприемат всички възможни стъпки за справяне с такова разгръщане; изразява съжаление относно заплашителната реторика на Лукашенко относно възможното използване на ядрени оръжия; призовава ЕС да работи в сътрудничество с Международната агенция за атомна енергия и Групата на европейските регулатори в областта на ядрената безопасност, за да се гарантира ядрената безопасност на беларуската АЕЦ в Островец, и изразява съжаление относно факта, че вторият реактор в

беларуската АЕЦ е бил стартиран, без да се обърне подобаващо внимание на опасенията относно ядрената безопасност, изразени от международната общност; призовава институциите на ЕС и държавите членки да не признават никакви споразумения, подписани от режима на Лукашенко с Русия, които преотстъпват суверенитета на Беларус против волята на народа;

25. призовава ЕС и държавите членки да запазят единството си при справянето с многостранните заплахи, породени от режима на Александър Лукашенко за ЕС, по-специално продължаващото и нарастващо държавно организирано инструментализиране на миграцията, което умишлено причинява човешко страдание по границите на Беларус с Латвия, Литва и Полша и извън тях; решително осъжда използването на миграцията за политически цели от страна на беларуските органи и счита това за целенасочено организирана ответна мярка от страна на режима на Лукашенко срещу държавите — членки на ЕС, за тяхната подкрепа за демократичните сили на Беларус, с цел дестабилизиране на тези държави членки; изразява загриженост относно хуманитарното положение по границите на Беларус с държавите — членки на ЕС; призовава въпросните държави — членки на ЕС, да спазват правото на ЕС, тъй като спазването на основните европейски норми и международното право и зачитането на достойнството на всеки човешки живот, особено в контекста на предизвикателства, са в основата на демократичния европейски проект, в който ЕС желае да участва и Беларус; подчертава необходимостта да се гарантира правото на убежище, като същевременно се осигурят хуманни и достойни условия на приемане на мигрантите и лицата, търсещи убежище, блокирани на границата;

26. счита, че пристигането в Беларус на руското частно военно дружество „Вагнер“, създава потенциални рискове за сигурността на Украйна, съседните на Беларус държави — членки на ЕС, и ЕС като цяло; отново призовава Съвета да добави групата „Вагнер“ към антитерористичния списък на ЕС и призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да наблюдават дейностите на групата „Вагнер“ и да засилят защитата на границите на ЕС, за да се предотвратят всякакви провокации от страна на групата „Вагнер“ или опити на наемници от групата „Вагнер“ да преминат в ЕС, както и да продължат да се борят с нарастващата контрабанда на стоки от Беларус;

27. отбелязва нарастващата икономическа зависимост на Беларус от Русия и други недемократични държави, включително Китай; изразява съжаление относно факта, че Беларус се завръща към централно планирания икономически модел от съветската епоха, който ще изолира още повече страната от световния пазар и ще доведе до забавяне в иновациите и модернизацията и до непрекъснато изтичане на мозъци, като всичко това е в противоречие с интересите на беларуския народ, който през последните години показа нарастващи предприемачески умения;

28. припомня на всички предприятия от ЕС, извършващи дейност в Беларус, предишния си призив да полагат особена грижа и да спазват своята отговорност за зачитане на правата на човека в съответствие с Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека: изисква от тези предприятия да се въздържат от нови инвестиции и да протестират публично пред беларуските органи срещу продължаващите репресии срещу работниците и гражданите като цяло;

29. призовава Комисията и държавите — членки на ЕС, да продължат да подкрепят малките и средните предприятия в Беларус, като се има предвид, че те изиграха важна роля в подкрепа на продемократичното движение в Беларус както по време на президентските избори през 2020 г., така и след тях;

30. изразява солидарност с беларусите, които се стремят да защитават и подхранват националната си идентичност, по-специално чрез усилията за разпространение на използването на беларуски език; изразява съжаление относно неотдавнашното осъждане на мениджъра в областта на културата Павел Белоус на 13 години лишаване от свобода заради усилията му за популяризиране на беларуския език и култура; поема ангажимент да засили комуникацията си на беларуски език, по-специално чрез превод на този език на своите доклади и резолюции относно политиките за Беларус и Източното партньорство и призовава другите институции на ЕС да направят същото;

31. настоятелно призовава беларуския режим да прекрати дискриминацията и насилието срещу всички малцинства, по-специално етническите, религиозните и сексуалните малцинства; осъжда беларуските органи за това, че са атакували етническите литовски и полски общности в страната, по-специално чрез неотдавнашните решения, насочени към ликвидирането на литовските и полските училища и премахването на образованието на литовски и полски език; призовава беларуските органи да зачитат правата на литовското и полското малцинства, включително правото на образование на литовски и полски езици; осъжда арестите на Анджелика Борис, Анджей Почобут и други членове на полската общност; счита обвиненията в „подбуждане към омраза“ и „реабилитация на нацизма“, повдигнати срещу Анджелика Борис, за политически мотивирани и лишени от каквато и да било съдържателност или правна стойност, и отбелязва, че тези обвинения са били снети от нея;

32. решително осъжда преследването на религиозни общности в Беларус, включително преследването както на духовници, така и на миряни, които в религиозните си дейности отказват да подкрепят позицията на режима на Лукашенко и изразяват несъгласие с неговите политики; осъжда във връзка с това произнесената присъда срещу православния свещеник Сергей Резанович, неговата съпруга и сина му на 16 години лишаване от свобода, натиска, упражняван върху покойния православен архиепископ Артемий Кишченко, както и редовните арести на членове на духовенството, включително лишаването от свобода през май 2023 г. на католическите свещеници Вячеслав Адамович, Андрей Кулик и Александър Шевцов и преподавателя по вероучение Владислав Белодед; осъжда също така конфискацията на църкви от католици в Минск и забраната на всякаква политическа дейност в рамките на протестантския евангелизъм;

33. настоятелно призовава режима на Лукашенко незабавно да прекрати преследването, дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИ лица и да гарантира тяхната пълна защита и приобщаване в обществото; подкрепя усилията на организациите на ЛГБТИ в Беларус да се застъпват за правни реформи, които да гарантират равни права и защита за всички лица;

34. изразява съжаление относно липсата на законодателство срещу дискриминацията по отношение на хората с увреждания в Беларус, както и относно принудителното закриване през 2021 г. на водещата организация за правата на хората с увреждания в страната — Службата за правата на хората с увреждания; изразява съжаление относно проблемите, пред които са изправени децата с увреждания в Беларус по отношение на правилното диагностициране, образованието и социалната реинтеграция, както и липсата на публична отчетност и прозрачност на институциите, в които се държат тези деца; подчертава необходимостта от деинституционализация и отмяна на Закон № 183-Z на Република Беларус от 30 юни 2022 г. относно правата на хората с увреждания и тяхната социална интеграция, който дискриминира децата и хората с увреждания, като ограничава достъпа им до основно, средно и висше образование в зависимост от степента им на увреждане; изразява възмущение, че беларуските органи продължават да настаняват хора с различни увреждания в едни и същи заведения и не предоставят на нито една група специализирани грижи, че над 10 000 лица с увреждания, които са живели в „психо-неврологични“ институции, са лишени от законните си права, а съдилищата определят директорите на тези институции за техни законни настойници; подчертава необходимостта от отмяна на разпоредбите, позволяващи принудителното лишаване от свобода;

Подкрепа за демокрацията и европейските стремежи

35. подчертава, че Беларус има исторически връзки с останалата част от Европа и споделя наследството на европейската култура и идентичност и че въз основа на стремежите на народа на Беларус страната следва да остане част от европейското политическо, културно и икономическо пространство; горещо приветства и подкрепя декларациите относно европейските стремежи на беларусите, направени от Светлана Тихановска и лидерите на беларуските демократични политически партии; призовава институциите на ЕС и неговите държави членки да разработят по-амбициозна и всеобхватна стратегия, съчетана с широк икономически план, която да предостави подкрепа на демократичните сили, включително опозиционните политически партии, активистите на гражданското общество, защитниците на правата на човека, независимите хора на изкуството, независимите профсъюзи и свободните медии както в Беларус, така и извън нея, с оглед да се поощри демократичният преход в страната и да се защитят независимостта и суверенитетът на Беларус; призовава за всеобхватни програми за изграждане на капацитет, обучение относно правния експертен опит за изготвяне на законодателните проекти, относно цифровата и личната сигурност, инициативите за наставничество, стажовете и други образователни възможности за овластяване на тези участници и насърчаване на техния потенциал;

36. призовава за подобряване на комуникацията на ЕС с народа на Беларус, за да му се предостави информация и да се противодейства на дезинформацията и пропагандата от страна на контролираните от държавата медии; настоятелно призовава държавите — членки на ЕС, да насърчават контактите между тяхното население и беларуския народ и да координират действията си с цел облекчаване на трудностите, пред които са изправени демократичните сили и опозиционните политически партии, активистите на гражданското общество и други беларуски граждани в изгнание, например в процеса на получаване на разрешения за пребиваване и откриване на банкови сметки и в контекста на кандидатстването за визи в Беларус и в трети държави, включително в резултат на неправилното прилагане на режима на санкции; подчертава, че беларуският народ не следва да бъде приравняван на режима на Лукашенко и че беларусите, живеещи в изгнание, не следва да бъдат дискриминирани въз основа на участието на режима във войната срещу Украйна; изразява съжаление относно умишленото експулсиране или неподновяване от страна на режима на Лукашенко на акредитацията на дипломати от ЕС, неговите държави членки и други държави, за да се ограничи подкрепата им за преследваните беларуски граждани и възможността им да издават визи; признава работата на организациите на гражданското общество на ЕС за подкрепа на беларуските партньори и за подпомагане на беларуските граждани в процеса на преместване и призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да създават условия за тяхната работа;

37. насърчава държавите членки да опростят допълнително процедурите за получаване на визи и пребиваване за лицата, бягащи от Беларус по политически причини, или за онези, които се нуждаят от медицинско лечение в резултат на насилие, извършено срещу тях; призовава Комисията и държавите членки да подготвят правила и процедури за разглеждане на случаите, в които защитници на правата на човека и други активисти на гражданското общество са лишени от гражданството си в Беларус, както и да предоставят подкрепа на пребиваващите в ЕС беларуски граждани, срокът на чиито документи за самоличност предстои да изтече и които нямат начин да ги подновят, тъй като не могат да се върнат в Беларус;

38. призовава Съвета да преразгледа и актуализира заключенията си относно Беларус, като се съсредоточи върху предотвратяването и ограничаването на рисковете за сигурността, породени от режима на Лукашенко, ефективната публична политика на ЕС и ангажираността с народа на Беларус, включително намиращите се в изгнание, структурираното сътрудничество с беларуските демократични сили и гражданското общество и подкрепата за жертвите на режима на Лукашенко;

39. приветства откриването в Брюксел на официалната мисия на Демократична Беларус на 1 март 2023 г.; приветства освен това създаването на Обединения преходен кабинет като централен изпълнителен орган на демократичното движение, като той и Координационният съвет, единен представителен орган на беларуското демократично общество, следва да бъдат третирани от международната общност като демократични представители на народа на Беларус; призовава за подписване на споразумение за формализиране и систематизиране на сътрудничеството между Европейския парламент и беларуските демократични сили и гражданско общество, включително Обединения преходен кабинет и Координационния съвет; подчертава необходимостта Съветът и Комисията да продължат да привличат международното внимание към и да подкрепят продемократичното движение в Беларус, което се премести след агресивната война на Русия срещу Украйна; призовава Комисията и Съвета да бъдат подготвени за различни сценарии, като например (принудителна) замяна на Лукашенко или фактическо анексиране или окупиране на Беларус и да се консултират с Обединения преходен кабинет относно тези сценарии;

40. приветства одобрението от страна на Комисията на програмата за подкрепа „EU4Belarus: Подкрепа за устойчивостта на обществото и развитието на човешкия капитал“, чиято цел е да подкрепи демократичните стремежи в Беларус; счита, че тази подкрепа е от съществено значение за запазване на промените в беларуското общество, възникнали вследствие на мирното продемократично движение по време на президентските избори през 2020 г.; настоятелно призовава средствата от EU4Belarus да бъдат стратегически насочени към дейности в подкрепа на европейските стремежи на народа на Беларус;

41. призовава Комисията и държавите членки да продължат и да разширят подкрепата си за културните и образователните дейности на беларуското гражданско общество и академичните институции, включително насочените към подкрепа на беларуския език и независимите медии; изтъква значението на подкрепа за цифровизацията и създаването на пространства за продемократично гражданско и политическо участие на беларуските граждани; призовава Комисията и държавите членки да продължат да подкрепят независимите медии на Беларус, които бяха тежко засегнати след президентските избори през 2020 г. и трябваше да се преместят и да възстановят своите дейности; във връзка с това призовава Комисията и държавите членки да засилят капацитета на медиите на беларуски език, включително подобните на Харта 97, Радио Racyja, Euroradio, Belsat TV, Naša Niva и Novy Čas, и да обърнат специално внимание на новите медии като NEXTA, Malanka и Zerkalo (предишна TUT.BY); приветства преместването на радио „Свободна Европа“/радио „Свобода“ и откриването на офиса му в Литва, което предоставя надеждно медийно отразяване за слушателите в Беларус;

42. подчертава значението на непрекъснатото укрепване на връзките и сътрудничеството между Беларус, от една страна, и младите хора и академичната общност в ЕС, от друга страна; приветства отпускането от ЕС на финансови ресурси за предоставяне на образователни възможности за беларуски студенти и специалисти, по-специално чрез проекта EU4Belarus MOST+ („схема за мобилност за целенасочени контакти между хората“); очаква тази подкрепа да бъде продължена и беларуските граждани да бъдат включени в значителна степен в програмите на ЕС, като например „Еразъм+“ и „Хоризонт Европа“; освен това призовава за непрекъсната подкрепа за беларуските независими академични институции, включително Европейския хуманитарен университет във Вилнюс;

43. настоятелно заявява, че значителна част от финансовата подкрепа от ЕС следва да продължи да се предоставя чрез гъвкави и безпристрастни механизми на ЕС, като например Европейския фонд за демокрация (ЕФД), което би гарантирало добра насоченост и отчетност за организациите на гражданското общество, независимите медии и продемократичните групи; призовава за повече нископрагово финансиране за НПО във и извън Беларус; предлага ЕФД да засили фокуса си върху Беларус, докато държавите членки следва да предоставят на ЕФД повече средства за подкрепа на демократичните сили на Беларус;

44. подкрепя подготовката за ръководена от ЕС международна донорска конференция за подпомагане на демократичните сили на Беларус; призовава ЕС да се ангажира на оперативно равнище с представителите на демократичните сили на Беларус, за да приключи работата по приемането на пътна карта за прилагането на икономическия и инвестиционен пакет от 3 милиарда евро, който вече е предвиден от Комисията като начин за подкрепа на демократичните стремежи на беларуския народ; призовава за политически диалог между ЕС и демократичните сили на Беларус с цел постигане на обща визия относно горепосочения план за подкрепа; подчертава необходимостта от обществена дискусия по същество с цел изграждане на обществена подкрепа за значително участие на ЕС;

45. изразява загриженост относно прозрачността, свободата и справедливостта на парламентарните и местните избори в Беларус през 2024 г., по-специално с оглед на новите правни ограничения върху политическите партии и изявленията на Централната избирателна комисия, в които се поставя под въпрос значението на международното наблюдение на избори и ролята на Бюрото за демократични институции и права на човека на ОССЕ; осъжда създаването на непоносими условия и ограничения за дейността на опозиционните демократични партии в Беларус; осъжда по-специално новия закон за политическите партии, приет през февруари 2023 г., който очевидно има за цел да възпрепятства и възпира дейността на демократичните сили чрез налагане на допълнителни ограничения и задължението за регистрация в Министерството на правосъдието; счита, че този закон съзнателно се опитва да ликвидира официално демократичните партии и да им попречи да участват в парламентарните избори през 2024 г. и в крайна сметка ще доведе до фактическа забрана на всяка политическа партия в опозиция на режима; призовава националните политически партии на държавите членки и европейските политически партии и фондации да продължат да развиват своето сътрудничество и подкрепа за демократичните политически партии в Беларус;

46. призовава ръководството на беларуските демократични сили да запазят единство и да продължи да използва иновативни методи за ангажиране с беларуския народ, особено вътре в страната, за да се запази доверието и вярата му в демократичните промени и за да се мобилизира той на предстоящите избори;

o

o o

47. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Върховния комисар по правата на човека на ООН, на генералния секретар на ООН, на Международната организация на труда, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на представителите на беларуските демократични сили, на Международния комитет на Червения кръст, на Международния олимпийски комитет, на УЕФА, ФИФА, Международната федерация по хокей на лед, ITF, ATP, WTA и на фактическите държавни органи на Република Беларус.